



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БІОГЕОГРАФІЯ»

Компонента освітньої програми – *обов'язкова* (5,0 кредити)



Освітньо-професійна програма	Геосистеми та георизики
Спеціальність	103 Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Рідуш Богдан Тарасович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії https://terra.chnu.edu.ua/bogdan-tarasovych-ridush/
Контактний тел.	+38(0372)-58-48-53
E-mail:	b.ridush@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=441
Консультації	середа, 15:00-16:00 год

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Біогеографія» – це базова нормативна дисципліна для спеціальності «103 Науки про Землю», що викладається у 4-му семестрі другого року навчання в обсязі 5,0 кредитів. Курс присвячений вивченню одного із основних компонентів природно-територіальних комплексів. Це єдина дисципліна, в якій студенти знайомляться з живими компонентами ландшафту. У результаті вивчення цього курсу студенти повинні отримати уяву про основні історичні і екологічні фактори, визначаючи поширення живих організмів на поверхні суші і у водах океанів. Дисципліна включає відомості про флористичну і фауністичну географію, а також про географію рослинних суспільств і тваринного населення та основи знань із загальної екології. Одна із цілей дисципліни – показати єдність органічного світу планети, зв'язок її рослинного і тваринного світу, а також залежність рослинного і тваринного населення від факторів фізико-географічного середовища і від дії людини. Отримані теоретичні знання з предмету закріплюються на польовій біогеографічній практиці та загальногеографічних практиках.

Мета навчальної дисципліни: Формування знань про поширення живих організмів на планеті, та про чинники що визначають їхнє поширення.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ВСТУП. ПОНЯТТЯ ПРО БІОСФЕРУ.

Тема 1	Вступ до курсу. Флора, фауна, біота.
Тема 2	Поняття про біосферу
Тема 3	Виникнення та еволюція життя на Землі. Виявлені флори і фауни.
Тема 4	Різноманіття організмів в біосфері
Тема 5	Екологічні чинники поширення видів
Тема 6	Біоценоз та його властивості
Тема 7	Ареали. Типи ареалів.
Тема 8	Флористичне районування суші Землі.
Тема 9	Фауністичне районування суші Землі.

МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ТИПИ БІОМІВ

Тема 10	Біоми тундри та полярних пустель
Тема 11	Біоми хвойних і широколистяних лісів помірного поясу
Тема 12	Біоми степів
Тема 13	Біоми аридних та семіаридних областей
Тема 14	Біоми субтропічних лісів і чагарників, тропічних і субтропічних саван
Тема 15	Біоми перемінно-вологих поясів. Вологі дощові ліси
Тема 16	Жива природа гір. Типи висотної поясності
Тема 17	Органічний світ водного середовища
Тема 18	Органічний світ підземного середовища
Тема 19	Біогеографія островів

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

- словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо);
- лабораторні заняття: робота з картами
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо);
- робота з літературою: навчально- методичною, науковою;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні, ютуб канал кафедри)
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: тестування, оцінювання лабораторних робіт та поточні відповіді під час їхнього виконання та захисту, індивідуальні проекти, їх презентації та захист, самостійна робота.

Підсумковий контроль – іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для екзамену
90 – 100	A	<p style="text-align: center;">відмінно</p> <p>В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p>
80 – 89	B	<p style="text-align: center;">добре</p> <p>Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.</p>
70 – 79	C	<p>Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>
60 – 69	D	<p style="text-align: center;">задовільно</p> <p>В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань (D).</p>
50 – 59	E	<p>Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань (E).</p>
35 – 49	FX	<p>незадовільно з можливістю повторного складання</p> <p>Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</p>
0 – 34	F	<p>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p> <p>Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.</p>

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича регламентується такими нормативними документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universitytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universityteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Література

1. Білоус Л.Ф. Біогеографія: навчальний посібник. К.: КНУ ім.Т.Шевченка, 2020. 260 с.
2. Второв П. П., Дроздов М. М. Біогеографія. К.: Вища школа, 1982.
3. Кукурудза С. І. Біогеографія: Підручник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 460 с.
4. Марисова І.В. Біогеографія. Регіональний аспект: Навчальний посібник. Суми: ВТД. «Університетська книга», 2005. 128 с.
5. Рудишин С.Д. Біогеохімія з основами екології. Дніпро: Середняк Т.К., 2023. 320 с.
6. Сологор К.А., Омельковець Я.А. Основи зоогеографії. Навчальний посібник. К.: Академія, 2013. 224 с.
7. Keith D.A., Ferrer-Paris J.R., Nicholson E., Kingsford T. (eds.) (2020). IUCN Global Ecosystem Typology 2.0. IUCN, Gland, Switzerland. 171 p.
8. Faber-Langendoen, D.; Keeler-Wolf, T.; Meidinger, D.; Josse, C.; Weakley, A.; Tart, D.; Navarro, G.; Hoagland, B.; Ponomarenko, S.; Fults, G.; Helmer, E. 2016. Classification and description of world formation types. Gen. Tech. Rep. RMRS-GTR-346. Fort Collins, CO: U.S. Department of Agriculture, Forest Service, Rocky Mountain Research Station. 222 p.

Інформаційні ресурси

<https://www.youtube.com/watch?v=ohLxaXLT5UE>
<https://www.youtube.com/watch?v=WcJbM4xDiOI>
<https://www.youtube.com/watch?v=yH0MBUy-AqY>
<https://www.youtube.com/watch?v=Gp6UlqS1qeM>
<https://www.youtube.com/watch?v=pLyfKfXGOjY&pp=0gcJCTwKAYcqIYzv>
<https://www.youtube.com/watch?v=Gvnc6k9-l-s>
<https://www.youtube.com/watch?v=zFxnYPkPJGk>
<https://www.youtube.com/watch?v=hgzACp4BAwE>
<https://www.youtube.com/watch?v=Sl6WpnneX4Q>
<https://www.youtube.com/watch?v=KcqDR0kJkoQ&pp=ygU20LDRgtGC0LXQvdCx0L7RgNC-INGE0LjQu9GM0LzQuCDRg9C60YDQsNGX0L3RgdGM0LrQvtGO>
<https://www.youtube.com/watch?v=9tgpy9yQF8s&pp=ygUSZGF2aWQgYXR0ZW5ib3JvdWdo>
<https://www.youtube.com/watch?v=kIP8r7kUc5c&pp=ygUSZGF2aWQgYXR0ZW5ib3JvdWdo>

Сайт кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
<http://terra.chnu.edu.ua/category/publikacziyi/>
<https://collectedpapers.com.ua/>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Біогеографія» висвітлена у
робочій програмі навчальної дисципліни*

<https://geo.chnu.edu.ua/diialnist/spetsialnosti/>